ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlásené: 28.04.1948 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

79.

Zákon

ze dne 7. dubna 1948,

kterým se mění a doplňuje zákon ze dne 16. května 1946, č. 128 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o nárocích z této neplatnosti a z jiných zásahů do majetku vzcházejících.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Čl.I

Zákon č. 128/1946 Sb. se mění a doplňuje takto:

1. § 4, odst. 1 zní:

(1) Nárok přísluší tomu, kdo neplatným převodem pozbyl věci (práva) nebo kdo jiným neplatným majetkově-právním jednáním byl poškozen, anebo jejich právním nástupcům; nárok nemůže býti uplatněn jménem toho, jehož pobyt není znám, jménem pozůstalosti pak jenom tehdy, je-li znám pobyt aspoň jednoho dědice. Byla-li by však oprávněna osoba státně nespolehlivá, přísluší nárok státu jako majetek konfiskovaný podle dekretu presidenta republiky ze dne 25. října 1945, č. 108 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy. Pokud nárok uplatňuje národní správa zavedená do podniků (závodů) a jiných majetkových podstat podle dekretu presidenta republiky ze dne 19. května 1945, č. 5 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organisací a ústavů, na Slovensku podle nařízení Slovenské národní rady ze dne 5. června 1945, č. 50 Sb. n. SNR, o národní správě, hledí se na ni jako na osobu státně spolehlivou.

2. V § 6, odst. 1, větě třetí se za slovem „vázány" nahrazuje středník tečkou a věta „na veřejné zájmy se nelze odvolávat, nedojde-li prohlášení ministerstva spravedlnosti do tří měsíců ode dne, kdy žádost o uznání veřejných zájmů došla ministerstvu spravedlnosti (pověřenectvu pro soudnictví)." se vypouští.

3. V § 6 se za odstavec 2 vkládá jako odstavec 3 toto ustanovení:

„(3) To platí zejména, jde-li o vrácení zemědělského majetku (§ 4 dekretu presidenta republiky ze dne 21. června 1945, č. 12 Sb., o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa, § 2 nařízení Slovenské národní rady ze dne 23. srpna 1945, č. 104 Sb. n. SNR, o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel slovenského národa), pokud by pak tomu, proti komu nárok směřuje, zbylo celkem méně než 15 ha zemědělské půdy, a

1. ten, proti komu nárok směřuje, predloží osvědčení o státní spolehlivosti - na Slovensku osvědčení místního národního výboru, potvrzené okresním národním výborem, o tom, že se

neexponoval za nacismus nebo fašismus, ani nebyl funkcionářem nacistických nebo fašistických organisací, ani horlivě nepůsobil v takových organisacích anebo v organisacích, které nacistickému nebo fašistickému režimu přisluhovaly, a že se ani jinak neprovinil proti zájmům Československé republiky a českého a slovenského národa -, dále potvrzení místního národního výboru o tom, že sám jako výkonný zemědělec na půdě hospodaří, jsa existenčně na zemědělství převážně odkázán, jakož i o tom, že celková výměra jeho zemědělské půdy je menší než 15 ha, anebo o tom, při vrácení jaké výměry požadovaného majetku by mu zůstalo zachováno celkem 15 ha zemědělské půdy, a

2. ten, kdo nárok uplatňuje, není výkonným zemědělcem, který by na vrácené půdě hospodařil."

4. Ustanovení § 6, odst. 3 bude odstavcem 4 a ustanovení § 6, odst. 4 bude odstavcem 5.

5. V § 11, odst. 1 se vkládá tato další věta:

„K účinnosti soudní i mimosoudní dohody je třeba souhlasu příslušného Fondu národní obnovy."

Čl. II

(1) Nebude-li nárok na vrácení podniků průmyslových a živnostenských, které jsou ve správě Fondu národní obnovy anebo do nichž byla zavedena národní správa podléhající dozoru tohoto fondu, jakož i zemědělského majetku (§ 4 dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb., § 2 nařízení Slovenské národní rady č. 104/1945 Sb. n. SNR), který spravuje Národní pozemkový fond při ministerstvu zemědělství (na Slovensku pověřenectvo zemědělství a pozemkové reformy), uplatněn do tří měsíců ode dne, kdy tento zákon nabude účinnosti, lze žádati jedině náhradu podle čl. III.

(2) Po uplynutí lhůty dané v odstavci 1 lze na podniky a zemědělský majetek, uvedené v odstavci 1, použíti obdobně předpisů o rozdělení konfiskovaného majetku.

Čl. III

(1) Jestliže by nárok na vrácení věci (práva) směřoval podle § 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb., proti osobě, která věci (práva) nabyla podle předpisů o rozdělení konfiskovaného majetku, a nejde-li o případy upravené v čl. IV tohoto zákona, přísluší tomu, kdo je oprávněn podle § 4, odst. 1 zák. č. 128/1946 Sb., nárok místo řečené osobě proti příslušnému Fondu národní obnovy, a to jedině nárok na náhradu (§ 6 zák. č. 128/1946 Sb.).

(2) Náhradu za nevrácenou věc (právo) přísluší ve výši obecné ceny. Jde-li však o majetek zemědělský, který by v případě vrácení podléhal zákonným předpisům o uspořádání soukromého vlastnictví k půdě, sloužící zemědělské výrobě, přísluší náhrada za nevrácený majetek ve výši stanovené těmito předpisy. O tom, zdali jde o takový majetek a jaká náhrada by zaň příslušela, rozhoduje ministerstvo zemědělství.

(3) Náhrada se poskytne zpravidla ve státních dluhopisech, které si Fond národní obnovy opatří u ministerstva financí. Osoba oprávněná (§ 4, odst. 1 zák. č. 128/1946 Sb.) je povinna dluhopisy přijmout místo plnění v hotovosti.

(4) Poskytne-li příslušný Fond národní obnovy náhradu podle odstavce 3, může od osoby, která věci (práva) nabyla podle předpisů o rozdělení konfiskovaného majetku, požadovati rozdíl mezi obecnou cenou věci (práva) a cenou nabývací, nebrání-li tomu sociální, osidlovací nebo jiné závažné důvody anebo důvody hospodářské výstavby státu.

Čl. IV

(1) Jestliže by nárok na vrácení věci (práva) směřoval podle § 4, odst. 2 zák. č. 128/1946 Sb. proti tomu, kdo věci (práva) nabyl podle předpisů o znárodnění (o jeho rozsahu, zřizování národních podniků a začleňování do nich, zejména podle předpisů o rozdělování konfiskovaného majetku) nebo proti tomu, kdo věci (práva) takto nabude do pravomocného rozhodnutí o nároku, může osoba oprávněná podle § 4, odst. 1 zák. č. 128/1946 Sb. žádati (§ 10 zák. č. 128/1946 Sb.) jen o určení, že pozbyla věci (práva) neplatným majetkově-právním jednáním nebo neplatným zásahem do majetku z doby nesvobody. O náhradě a její výši jest pak rozhodnouti v řízení podle předpisů o náhradě za znárodněný majetek.

(2) Jestliže však nárok na vrácení věci (práva) směřuje podle odstavce 1 proti osobě, která věci (práva) nabyla nebo do pravomocného rozhodnutí o nároku nabude podle předpisů o zřizování národních podniků z jiných než znárodněných majetkových podstat nebo podle předpisů o začleňování takovýchto podstat, ačli nejde o věc (právo), jež by byla jinak znárodněna podle předpisů o znárodnění a jeho rozsahu, může osoba oprávněná podle § 4, odst. 1 zák. č. 128/1946 Sb. žádati jen náhradu podle § 6 zák. č. 128/1946 Sb. Povinnost k zaplacení této náhrady však stíhá jen Fond znárodněného hospodářství. Tento fond poskytne náhradu v cenných papírech nebo v hotovosti obdobně podle předpisů vydaných k provedení ustanovení § 9 dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 100 Sb., o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků. Tato náhrada je splatna do šesti měsíců ode dne doručení soudního rozhodnutí řečenému fondu.

(3) O tom, jde-li o věc (právo) uvedenou v odstavci 1 nebo 2, rozhoduje příslušné ministerstvo.

Čl. V

(1) V případech zvláštního zřetele hodných může stát zcela nebo zčásti nahradit na vázaný vklad (dekret presidenta republiky ze dne 19. října 1945, č. 91 Sb., o obnovení československé měny) toho, proti komu nárok na vrácení věci (práva) směřuje, nabývací cenu vrácené věci (práva), zaplacenou t. zv. slovenskému státu. O přiznání náhrady rozhoduje věcně příslušné pověřenectvo v dohodě s pověřenectvem financí podle směrnic ministerstva financí. Z přiznané náhrady uhradí se dlužné daně a jiné veřejné dávky toho, proti komu nárok na vrácení věci (práva) směřuje, pokud je lze platiti převodem z vázaných vkladů.

(2) Je-li nabývací cena vrácené věci (práva) v soudním depositu, poukáže ji soud na vázaný vklad složitele, nepodléhá-li depositum konfiskaci a nenabyla-li třetí osoba na toto depositum práva.

(3) Poskytne-li se tomu, komu nárok na vrácení věci (práva) přísluší, peněžitá náhrada místo vrácení věci (práva), nahradí mu stát částku, kterou ten, proti komu nárok směřuje, zaplatil jako nabývací cenu t. zv. slovenskému státu, po odpočítání daní a jiných veřejných dávek. Náhradu tuto poskytne stát zpravidla v dluhopisech, které na základě tohoto zákonného ustanovení vydá, a ten, komu nárok na vrácení věci (práva) přísluší, je povinen dluhopisy místo plnění v hotovosti přijmouti. Případný rozdíl mezi uvedenou nabývací cenou a obecnou cenou doplatí ten, proti komu nárok na vrácení věci (práva) směřuje.

Čl. VI

K ustanovením tohoto zákona přihlédne soud i v řízení opravném, a to i z moci úřední.

Čl. VII

Zásady o poskytování náhrady ve státních dluhopisech nebo v hotovosti a ustanovení o vydání, úročení a umoření těchto dluhopisů a o jejich převoditelnosti, jakož i o vzájemném vypořádání nároků vzniklých prováděním tohoto zákona mezi Fondem národní obnovy, Národním

pozemkovým fondem a československým státem, zastoupeným ministerstvem financí a ministerstvem zemědělství, stanoví vláda nařízením.

Čl. VIII

Ministr spravedlnosti se zmocňuje, aby upravil a ve Sbírce zákonů a nařízení uveřejnil úplné znění zákona č. 128/1946 Sb., jak vyplývá ze změn provedených tímto zákonem.

Čl. IX

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Široký v. r.

Kopecký v. r.

Laušman v. r.

Fierlinger v. r.

Zápotocký v. r.

Ďuriš v. r.

Dr. Clementis v. r.

Krajčír v. r.

arm. gen. Svoboda v. r.

Petr v. r.

Dr. Ševčík v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

Dr. Gregor v. r.

Dr. Neuman v. r.

Nosek v. r.

Erban v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Dr. Čepička v. r.

Dr. Šrobár v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.